

Προσφώνηση του Προέδρου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, κ. Joachim Gauck, από τον Πρόεδρο του ΕΛΙΑΜΕΠ, Λουκά Τσούκαλη

Κύριε Πρόεδρε της Ελληνικής Δημοκρατίας,

Κυρίες και Κύριοι,

Υποδεχόμαστε απόψε τον Πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, τον κ. Joachim Gauck, ο οποίος θα μας μιλήσει εδώ δίπλα στην Ακρόπολη για την Ευρώπη που αποτελεί την κοινή μας κληρονομιά και το κοινό μας μέλλον. Καλωσορίζουμε τον Πρόεδρο μιας φίλης χώρας και μέλους της ευρωπαϊκής μας οικογένειας και περιμένουμε να ακούσουμε με πολύ ενδιαφέρον τις απόψεις του για την Ευρώπη που περνάει μια βαθειά κρίση τα τελευταία χρόνια, μια κρίση σχεδόν υπαρξιακή και σίγουρα την πιο επικίνδυνη από το ξεκίνημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Ο Πρόεδρος Gauck γεννήθηκε στη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και έζησε μέχρι την επανένωση της Γερμανίας στο ανατολικό τμήμα της χώρας. Σπούδασε θεολογία και ήταν πάστορ για πολλά χρόνια στην Ευαγγελική Λουθηρανή Εκκλησία. Εζησε τις συνέπειες ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος και έπαιξε ενεργό ρόλο στην προάσπιση της ελευθερίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Το Μάρτιο 1990 εξελέγη στο πρώτο ελεύθερο κοινοβούλιο της ανατολικής Γερμανίας και στη συνέχεια ορίστηκε από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση της ενωμένης Γερμανίας επίτροπος με ευθύνη για την επεξεργασία και το άνοιγμα των αρχείων της περιβόητης Στάζι. Παρέμεινε στη θέση αυτή για δέκα ολόκληρα χρόνια. Στις 18 Μαρτίου του 2012, ο Joachim Gauck εξελέγη πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Ο Ομοσπονδιακός Πρόεδρος αποτελεί το σύμβολο της ενότητας του γερμανικού λαού. Συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση κοινών αξιών και αρχών και έχει ως κύριο εργαλείο, όπλο αν προτιμάτε, το λόγο. Ενα όπλο πολύ πιο αποτελεσματικό από οποιοδήποτε άλλο, αρκεί να ξέρεις να το χρησιμοποιείς σωστά. Ο πρόεδρος Gauck δεν διστάζει να το χρησιμοποιήσει.

Επιτρέψτε μου να αναφερθώ πολύ σύντομα σε μερικά χαρακτηριστικά στοιχεία. Ο πρόεδρος Gauck διαχειρίζεται με αξιοπρέπεια, σύνεση και αυτογνωσία ακόμη και τις πιο οδυνηρές πτυχές της ιστορίας της χώρας του, αναγνωρίζει λάθη και εγκλήματα, αντλεί διδάγματα. Αλλωστε, μαθαίνουμε ιστορία όχι μόνο για να μην ξεχνάμε, αλλά κυρίως για να διδασκόμαστε.

Δύο λέξεις επανέρχονται τακτικά στις ομιλίες και δημόσιες παρεμβάσεις του προέδρου Gauck: η ελευθερία και η Ευρώπη. Και είναι προφανώς στενά συνδεδεμένες μεταξύ τους. Γιατί δεν μπορεί να είναι άλλος ο πρωταρχικός στόχος μιας ενωμένης Ευρώπης παρά να εξασφαλίσει τη δυνατότητα σε όλους τους πολίτες της να ζουν και να δημιουργούν ελεύθεροι. Και αυτό με τη σειρά του προϋποθέτει ειρήνη, δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και ανοικτά σύνορα.

Γίνονται αναφορές στον πρόεδρο Gauck ως τον πρόεδρο της ελευθερίας. Έχει γράψει άλλωστε και ένα βιβλίο με αυτό το θέμα. Υποθέτω ότι η μεγάλη σημασία που αποδίδει στην ελευθερία δεν είναι άσχετη με το γεγονός ότι βίωσε την έλλειψή της για πολλά χρόνια.

Ο πρόεδρος Gauck έδωσε μια βαρυσήμαντη ομιλία πέρυσι το Φεβρουάριο για την τεράστια σημασία της ευρωπαϊκής ιδέας σε αυτήν την περίοδο κρίσης, για τις κοινές αξίες και τη δέσμευση της δικής του χώρας στο ευρωπαϊκό εγχείρημα. Μίλησε για μια ευρωπαϊκή Γερμανία σε αντίθεση με μια γερμανική Ευρώπη που ο ίδιος απορρίπτει. Έχει επίσης ανοίξει το προεδρικό μέγαρο για σημαντικές δημόσιες συζητήσεις, το λεγόμενο Bellevue Forum. Είχα την τιμή να με προσκαλέσει να συμμετάσχω και εγώ σε μια τέτοια συζήτηση τον περασμένο Νοέμβριο με θέμα τι μας ενώνει στην Ευρώπη.

Κύριε Πρόεδρε, έχετε αναφερθεί στην ανάγκη δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής αγοράς με την ευρύτερη αρχαιοελληνική έννοια του όρου, δηλαδή τη δημιουργία χώρου δημόσιου διαλόγου για τα κοινά της Ευρώπης. Κύριε Πρόεδρε, η αρχαία αγορά δεν είναι μακριά από εδώ που βρισκόμαστε απόψε.

Επισκέπτεστε την Ελλάδα σε μια δύσκολη καμπή της ιστορίας της. Όπως γνωρίζετε, η χώρα έχει μια πολύ μακρά ιστορία πίσω της και μια μεγάλη κληρονομιά που συχνά βαραίνει στους ώμους μας. Η Ελλάδα θα σταθεί και πάλι όρθια, όπως άλλωστε το έκανε τόσες φορές στο παρελθόν. Η τεράστια πλειοψηφία των Ελλήνων γνωρίζουν πολύ καλά σε ποια οικογένεια ανήκουν. Από τα άλλα μέλη της κοινής μας ευρωπαϊκής οικογένειας ζητούν αλληλεγγύη και σεβασμό στα πλαίσια μιας αμφίδρομης σχέσης. Και ό,τι χρειάζεται να αλλάξει εδώ για να βγει η Ελλάδα και πάλι δυνατή, θα το κάνουμε, έστω με καθυστέρηση και πολύ πόνο, πολλές συζητήσεις και διαφωνίες.

Κύριε Ομοσπονδιακή Πρόεδρε, είναι μεγάλη μας χαρά και τιμή που βρίσκεστε εδώ απόψε. Αυτά που μας ενώνουν στην Ευρώπη είναι πολλά και εξαιρετικά σημαντικά. Καμιά φορά όμως φαίνεται ότι τα ξεχνάμε, ιδιαίτερα σε περιόδους δύσκολες όταν τείνουν να υπερισχύσουν οι εθνικοί εγωϊσμοί και το βραχυπρόθεσμο συμφέρον. Είμαι σίγουρος ότι εσείς θα μας βοηθήσετε να βρούμε όλοι μαζί το σωστό δρόμο.

Κύριε Ομοσπονδιακή Πρόεδρε, σας προσκαλώ στο βήμα.